

Anarhism contemporan și noi forme de acțiune

2008

Cuprins

I. “Anarhismul a murit! Trăiască anarhia!”	4
II. Neoinchiziția care vine	7
III. ”Fuck May 68! Fight now!”	13
IV. Concluzie	25
V. Bibliografie	27

Anarhism contemporan și noi forme de acțiune

Decembrie 2008

“Anarhistul se află într-o stare de legitimă apărare împotriva societății. De abia este născut și deja este zdrobit sub greutatea legilor, care sunt făcute nu de el, nici pentru el, fără el, împotriva lui.”

La Bande a Bonnot

I. “Anarhismul a murit! Trăiască anarhia!”¹

Utopie sau haos! Teroare generalizată! Societatea contemporană a stagnat în ceea ce privește critica anarhismului. Aceleași vechi, clasice, depășite, deja devenite clișee, atribute sunt în continuare asociate anarhiei. Televiziunea, singura capabilă să formeze cuvinte noi, idei noi – desigur, dacă se poate vorbi în acest caz de “capabilitate” și de “idei” – este adevăratul expert al schimbării sociale, într-o era în care schimbarea socială nu presupune decât pervertirea unui vechi modus vivendi, promovarea modernității sub umbrela pseudo-postmodernismului, coruperea intelectului și a intelectualului și încercarea unei metamorfozări a capitalului în orice. Prin televiziune – unul din instrumentele de bază ale capitalismului – s-a “reușit” depășirea acestei stagnări a criticii anarhismului. Atributele comune care erau asociate anarhiei au fost păstrate în planul secund, în primul plan, aducându-se dezastrul natural, pandemia, virusul.

Vechii opozanți ai libertarilor, gardienii etatismului – serviciile secrete², continuă să ofere cetățeanului o imagine a anarhistului care se dorește a fi cât mai completă, cât mai documentată, conform stilului lor caracteristic și preocupărilor lor definitorii. În schimb, nu reușesc decât să derapeze înspre ridicol, ba mai mult, înspre penibil.

Anarhistul contemporan insurecționar Alfredo Maria Bonanno analizează această dezbatere clasică între anarhiști și etatiști, redând astfel o posibilă discuție între cele două tabere. Astfel, “când acești domni spun “voi sunteți utopiști, voi anarhiștilor sunteți visători, utopia voastră nu ar funcționa nicio-dată”, trebuie să le replicăm “da, este adevărat, anarhismul este o tensiune, nu o realizare, nu o încercare concretă de a aduce anarhia mâine dimineată”. Dar, trebuie și să fim capabili să spunem despre dumneavoastră, distinși domni democrați din guvern, care ne reglați viețile, care credeți că puteți să intrați în capurile noastre, în mințile noastre, care ne guvernați prin opiniile pe care le formați zilnic în ziarele voastre, în universități, în școli, etc, voi domnilor, ce ați realizat? O lume în care să merite să trăiești? Sau o lume a morții, o lume în care viața este o afacere monotona, lipsită de orice calitate, de orice înțeles? O lume în care cineva care atinge o anumită vârstă și este pe cale de a se pensiona se întreabă “Dar ce am făcut eu cu viața mea? Care a fost sensul vieții mele în toți acești ani?” Asta este ceea ce ați realizat, aceasta este democrația voastră, ideea voastră despre popor.”³

Așadar, reprezentarea anarhiștilor în mentalul etatist rămâne aceeași. În schimb, viziunea anarhistului contemporan despre societate nu este complet aceeași cu viziunea anarhistului din perioada modernă, ci este în continuă schimbare. Dacă rigiditatea este punctul înspre care se îndreaptă criticii teoriilor anarhiste, flexibilitatea nu este o destinație finală, ci o constantă a gândirii anarhiste în raport cu noile obstacole. Flexibilitatea nu presupune, însă, adaptabilitate! În cazul anarhiei, adaptabilitatea înseamnă corupție, supunere, decădere, furt ideologic! Dorința de a adapta anarhismul noului context nu

---

¹ Rob Los Ricos, *Anarchism is Dead! Long Live ANARCHY!*, Pirate Press Olympia,

² <http://www.goarna.ro/articole%20nr%205/anarhism.htm>, Conform acestui raport, SRI declara ca „Orice eventual puseu de așa-zis „anarhism”, de import sau autohton, sub acoperire punk ori „pacifistă”, intră automat în atenție, potrivit practicilor europene standard. Așa cum a demonstrat experiența ultimilor ani, această conduită preventivă, dublată de măsuri adecvate, este de natură a descuraja fără menajamente alunecarea spre reacții violente, spre acte de natură să pericliteze siguranța cetățeanului, interesul național ori valorile fundamentale ale statului de drept.” Asocierea anarhiei cu mișcarea punk sau cu pacifismul este o dublă eroare a SRI. În primul rând are loc atât o subestimare a anarhismului cât și o dovadă de dezinformare cu privire la mișcarea punk, care nu tinde în mod obligatoriu către anarhism, ci poate îmbrățișa chiar și ideologii fasciste. În al doilea rând, observăm o contradicție flagrantă: decizia de a adopta măsuri de securitate împotriva pacifismului! Contradicție sau demascare? Din moment ce pacifismul nu atentează la siguranța cetățeanului, ci la existența războiului, fără îndoială că singura măsură de securitate ce se cere a fi impusă este aceea cu privire la protejarea intereselor guvernului.

³ Alfredo Maria Bonanno, *The Anarchist Tension*, Elephant Editions, London, 2003, pag. 4

este altceva decât dorința de a transforma anarhismul într-o ideologie. Anarhiștii nu se adaptează noului context, ci acționează în cadrul noului context. Acesta este unul dinre argumentele care demonstrează că anarhismul nu este o ideologie politică precum socialismul, liberalismul, etc., întrucât nu prescrie limitele acțiunii, ci doar locul în care se desfășoară acțiunea. Altfel spus, niciun teoretician anarhist nu a elaborat vreodată o rețetă, un tipar, un catalog, în funcție de care să fie trăită viața “postdecesorilor” săi.

Anarhia nu presupune un proces de decizie asupra celei mai bune soluții politice pentru toți indivizii, ci un proces de decizie asupra a ce rămâne de făcut în momentul în care nu există cea mai bună soluție pentru toți, în momentul în care nu există niciun guvernământ dezirabil. Ideologia politică presupune un modus vivendi optim pentru fiecare, dacă nu un “cel mai bun mod de viață posibil” pentru toți, atunci măcar un “cel mai bun sistem de guvernare de până acum.” În schimb, anarhia presupune examinarea individuală a ceea ce rămâne, în momentul în care acestea, văzute sub forma unor abstracțiuni, nu există. Examinare individuală și decizie prin consens, spre deosebire de examinare individuală, sau reprezentativă și decizie impusă! Acțiune directă, spre deosebire de acțiune intermediată!

Cu privire la rădăcinile acestor argumente trebuie menționat numele filosofului Friedrich Nietzsche, nume tratat și într-una dintre cele mai recente și cu siguranță, cea mai completă, lucrare de istorie a anarhismului – *Demanding the Impossible*, a lui Peter Marshall. Astfel, libertarianul german, considera că “dacă în cazul individului nebunia este o raritate, în cazul partidului aceasta constituie regula.”⁴

Analiza modului de decizie este fundamentală în cazul elaborării unei demonstrații din urma căreia să rezulte că anarhismul nu se poate încadra în zona ideologiilor. Nici măcar nu poate fi vorba despre o anti-ideologie, căci anti-ideologia este dependentă și, în același timp, limitată de ideologie, întrucât, prin încercarea continuă de a o deturna nu va ezita să îi preia mijloacele de acțiune.

Așadar, modul de decizie politică presupune atât asocierea intereselor politice, identificarea problemei și a soluției, cât și modurile de alocare a puterii și a resurselor.

În cazul anarhismului, asocierea intereselor politice, și nu numai, nu se materializează prin intermediul unei propagande care vine să convingă, să convertească, să atragă. Anarhia nu face recrutări, nu împarte formulare de adeziune și nici nu are nevoie de semnături! Ideologia politică, luată ca un tot, consideră că indivizii cu aceleași interese politice ar trebui să își coordoneze acțiunile în funcție de acele interese, să se unească sau, în cazul totalitarismului, aceștia ar trebui să acționeze împreună pentru realizarea unui scop comun, unic. Nu există loc pentru cei care nu au aceleași interese politice, întrucât ideologia politică este filosofia de masă, prin masă și pentru mase. În funcție de fiecare ideologie politică în parte individul cu alte interese – deci adept al altei ideologii – va fi convertit, folosit, izolat, eliminat. Astfel, în timp ce ideologia politică examinează, reglează, orientează atât interesele adeptilor ei cât și interesele opozanților ei, anarhia nu există decât pentru anarhiști, nu se impune, nu elimină, nu ostracizează, nu se vinde. Drept dovadă stă declarația lui Mihail Bakunin, care considera că “a te lupta să impui oamenilor propriile tale idei – diferite de instinctele lor – implică o dorință ascunsă pentru un nou stat.”⁵

Cu privire la identificarea problemelor și soluțiilor, anarhiștii analizează oameni, nu stereotipuri. Dacă în cazul socialismului avem clasicul tipar al dușmanului de clasă, în cazul liberalismului există soluția libertății individuale materializate prin economie de piață – dovedindu-se a fi astfel o pseudosoluție –, în cazul nazismului avem “problema evreiască”, în cazul anarhismului problemele și soluțiile nu vor putea fi mereu aceleași. Desigur, ideologiile politice contemporane tind din ce în ce mai mult să se îndepărteze de analiza bazată pe psihologia stereotipului, și aduc cu ele un nivel ridicat de complexitate, însă astfel nu se demonstrează că anarhismul este o ideologie, ci se demască o serie de erori prin care acestea au trecut, și datorită cărora au avut nevoie de o nouă poziționare teoretică, fapt care, desigur, nu va putea fi inevitabil și în viitor.

---

⁴ Friedrich Nietzsche, Dincolo de Bine și de Rău, Ed. Humanitas, București, 2006

⁵ Mihail Bakunin, Red & Black Revolution, no.6, Winter 2002

De exemplu, majoritatea anarhiștilor contemporani, inclusiv o parte a anarho-comuniștilor, refuză teza marxistă a luptei de clasă, preluând astfel ideea lui Rob Los Ricos, conform căruia “bogații sunt aproape la fel de oprimați ca săracii. La urma urmei, ei sunt nevoiți să lupte din greu pentru a-și menține statusul social, discreditând orice asemănare cu vre-un tip de comportament care poate fi descris ca “uman” sau “natural”. Toată existența lor este bazată pe frica de a-și pierde locul în societate, de a nu fi în stare să-și cumpere ceea ce vor, de a se afla într-o situație în care oricine le întoarce spatele pentru ca nu mai au nicio avere. Nu poate să-mi fie decât milă față de bogați, pentru completa sărăcire a experiențelor lor de viață.”⁶

Dacă primele caracteristici ale unei ideologii, armonizarea intereselor, identificarea problemelor și soluționarea acestora, merită încă dezbătute în raportarea lor la anarhism, ultimul aspect menționat, cel al deciziei cu privire la alocarea puterii și a resurselor, aspect fundamental al ideologiei politice, nu se regăsește în cazul anarhiei. Alocarea autoritară a resurselor este o trăsătură definitorie a ideologiei politice, în timp ce, anarhismul respinge orice formă de autoritate impusă, iar alocarea resurselor nu se face respectând un cod strict, ci consensual, acest lucru fiind posibil și datorită comunei – “unitatea de bază” cu care operează anarhiștii de după 1871. De asemenea, distribuirea puterii politice, fie ea autoritară sau reprezentativă, nu se regăsește în cadrul anarhiei, întrucât anarhia dorește distrugerea puterii politice, nu administrarea ei. ,

Așadar, “provocarea anarhiștilor secolului 21 este să își definească sinele, credințele și acțiunile, în afara paradigmei impusă asupra lor de către structurile sociale dominante în care s-au născut și să demonstreze ce este ceea ce cred cu adevărat despre modul în care își ghidează viețile.”⁷

Întrebarea “ce este anarhismul” încă domină temele dezbaterilor anarhiste contemporane. Ce înseamnă să fii anarhist? Cum acționezi? Când este mai importantă acțiunea și când este mai importantă non-acțiunea? De ce să fii anarhist? Pe niciuna dintre aceste întrebări nu o așteaptă un răspuns închis, definitiv, general valabil. Un astfel de răspuns nici nu este de dorit, întrucât, existența sa ar însemna sfârșitul cunoașterii. Anarhia nu se vede pe sine ca unica deținătoare a adevărului, a unicului adevăr spre care fiecare ar trebui să se îndrepte, anarhistul nu se consideră o persoană privilegiată, datorită cunoașterii sale, transformându-se astfel într-un lider al schimbării sociale, sau cel puțin, într-un stâlp de susținere al acesteia. Din aceste motive, aceste întrebări revin în atenția anarhiștilor, pentru a fi dezbătute, nu pentru a li se trasa anumite înțelesuri pe care și alții să le urmeze, ci pentru a se asigura că acțiunile lor sunt bazate pe anarhism, și nu pe altceva.

Anarhistul contemporan, Alfredo Maria Bonanno(8] tratează această temă, pornind de la concluzia că “anarhismul nu este un concept care poate fi încuiat într-un cuvânt, ca într-o piatră de mormânt. Nu este o teorie politică. Este un mod de a concepe viața, iar viața, fie de suntem tineri sau bătrâni, nu este ceva definitiv: este un pariu pe care îl jucăm în fiecare zi. Când ne trezim dimineata și punem piciorul pe pământ trebuie să avem un motiv întemeiat pentru care să ne ridicăm, dacă nu, atunci nu contează dacă suntem anarhiști sau nu. Am putea, la fel de bine, să stăm în continuare să dormim.”(9]

---

⁶ Rob Los Ricos, *Anarhism is Dead! Long live ANARCHY!*, Pirate Press Olympia

⁷ Idem

II. Neoinchiziția care vine

În zorii zilei de 11 Noiembrie 2008, în satul Tarnac din centrul Franței, brigăzile franceze ale poliției anti-tero efectuează un raid asupra unei băcanii, considerate a fi sediul central al unei grupări anarhiste teroriste care organizează cu atenție acțiunile de distrugere a statului și a sistemului capitalist. “Cunoscuți ca Tarnac Nouă, 4 bărbați și 5 femei, cu vârste cuprinse între 22 și 34 de ani au fost investigați sub acuzația de terorism de extremă stangă, investigația incluzând mai multe raiduri ale poliției, în Noiembrie 2008, care au inclus și o fermă cu câteva capre, găini și legume. Printre cei arestați se regăsesc un comediant elvețian, un clarinetist cunoscut, o studentă asistentă medicală și Benjamin Rosoux, absolvent al Universității Edinburgh, care administra băcănia.”¹

Un absolvent al facultății de sociologie, Julien Coupat, în vârstă de 34 de ani, provenit dintr-o suburbie a Parisului, a ales satul Tarnac², din dorința de a adopta un stil de viață non-consumerist și administra împreună cu ceilalți 8 tineri, băcănia, barul restaurant al băcăniei, un spațiu pentru cinema și o librărie. Aceștia se aflau deja sub supravegherea FBI după ce participaseră, cu câteva luni înainte, la o demonstrație împotriva unui centru de recrutare militară, de lângă New York. De asemenea, erau cunoscuți pentru participarea la diferite proteste de stradă din Statele Unite, Spania și Grecia.

Poliția franceză i-a acuzat de asociere în vederea comiterii de acte teroriste și de participare la sabotarea liniilor electrice de suprafață a căilor ferate naționale franceze, declarând că satul în care locuiau aceștia era un centru de organizare a violenței anarhiștilor împotriva statului, și, în stilul lor caracteristic, l-au etichetat pe Julien Coupat ca fiind “liderul”³ acestei mișcări de rezistență și l-au acuzat de scrierea cărții “Insurecția care vine”, considerată de Ministrul de Interne de la acea vreme, Michèle Alliot-Marie, drept un “manual de terorism.”

Deși reprezentanții Ministerului de Interne i-au prezentat pe aceștia ca fiind urmași ai RAF și colaboratori ai ETA, avocatul lor de apărare declara că nu există nicio dovadă pentru niciuna din acuzațiile aduse.

Ca reacție împotriva atitudinii și metodelor de acțiune ale poliției și în semn de solidaritate față de cei arestați, au fost organizate demonstrații de stradă, în schimb, în Grecia, solidaritatea s-a manifestat tocmai în direcția pe care serviciile secrete încercau să o blocheze. În data de 3 decembrie 2008, în sediul Agence France Presse din Atena a explodat o bombă artizanală, arsoniștii declarându-și astfel nemulțumirea față de acțiunile serviciilor secrete franceze. În Comunicatul pe care îl transmit, semnat de Conspirația Celulelor de Foc⁴, arsoniștii susțin că “atacând imperfecțiunile ordinare ale sistemului, folosind mijloace agresive în mijlocul servilismului sugerat de actualitatea socială, demonstrăm încă odată, într-un mod viu, vulnerabilitatea structurii uniformității fortificate a lumii acesteia. Disprețuim lășitatea maselor care este atât de binevenită în această societate înrobă și ne străduim să vă arătăm că societatea există pentru noi, și nu invers.”⁵ Trei zile mai târziu, pe 6 Decembrie 2008, un copil în vârstă de 15 ani este împușcat de către un agent de poliție, în cartierul Exarhia, care este considerat a

¹ <http://www.guardian.co.uk/world/2009/jan/03/france-terrorism-tarnac-anarchists>

² Satul Tarnac este situat pe un platou montan din centrul Franței, loc în care a fost organizată și rezistența antifascistă din al doilea război mondial. Satul are primari comuniști de decenii întregi, populația fiind reprezentată în general de emigranți și de stângiști.

³ De observat, sunt contradicțiile caracteristice forțelor de ordine, de peste tot în lume, pe care le susțin atunci când se referă la anarhiști. Dacă SRI, declară război unor pacifiști care “atentează la siguranța cetățeanului”, poliția franceză anti-tero declară că a arestat un lider anarhist.

⁴ Conspirația Celulelor de Foc a revendicat o serie vastă de atacuri cu bomba în Grecia, declarându-se organizație revoluționară anarhistă, în timp ce Poliția și Presa o cataloghează ca fiind organizație teroristă de extremă stângă.

⁵ Comunicat despre atacul cu bomba împotriva AFP, semnat de Conspirația Celulelor de Foc

fi zona centrală de acțiune a anarhiștilor din Atena. În același timp, în Franța, și nu numai, acțiunile de solidaritate față de “gruparea” Tarnac Nouă continuă, și sunt organizate noi demonstrații, de data aceasta, în semn de solidaritate față de protestele din Grecia.

Subestimarea mișcării anarhiste de către Poliție, sau cel puțin, subestimarea în declarații, îi face pe cei 9 anarhiști arestați să scrie într-o scrisoare, publicată ulterior alături de cartea acestora, că “atunci când câteva mii de tineri găsesc determinarea necesară pentru a înfrunta această lume ar trebui să fii prost sau polițist să încerci să găsești o urmă financiară, un conducător, un informator.”⁶

Lucrarea *Insurecția care vine*, principala dovadă în cazul de anti-terorism administrat împotriva anarhiștilor din satul Tarnac, contribuie la dezvoltarea argumentelor care stau la baza anarhismului contemporan, atât prin noua reformulare a criticii capitalismului cât și printr-o mult mai acută critică a activiștilor stângiști.

Adoptarea tezei marxiste a alienării nu stă ca o caracteristică ce contribuie la identificarea Comitetului Invizibil⁷ cu marxismul sau neomarxismul, aceștia identificându-se cu anarhismul de tip autonom, comunist, atât prin valorificarea comunei, ca formă de organizare fundamentală în construcția rezistenței, cât și prin încercarea de a reformula înțelesul comunismului, “termen ce trebuie folosit cu atenție. Nu pentru că în marea paradă a cuvintelor s-ar putea să nu mai fie la modă. Ci pentru că cei mai mari dușmani ai noștri l-au folosit, și continuă încă să-l mai folosească.”⁸

“Două secole de capitalism și de nihilism al pieței ne-au adus la cea mai extremă formă de alienare – de noi înșine, de alții, de lume.”⁹ Criza și administrarea ei, care presupune atât controlul cât și provocarea ei, devine noul mod de guvernare. Disimularea este o caracteristică specifică guvernelor aflate în situații de criză. O problemă într-o anumită zonă economică, socială, politică are nevoie de o alta problemă, sau pseudo-problemă, care să stea la baza unui “boom” mediatic. O supraveghere sporită, forțe profesionale de securitate care să vegheze la siguranța libertății, o creștere bruscă a taxelor ori a prețurilor, o reducere a impozitelor într-un sector mai puțin accesibil maselor dar accesibil unei clientele, o creștere a bugetului administrat în zona cheltuielilor militare, creșterea numărului de funcționari publici – inclusiv a forțelor de ordine –, redirecționarea economiei de piață, rigidizarea politicilor anti-imigraționiste, etc. – toate acestea sunt măsuri care au fost adoptate într-o perioadă în care criza, terorismul, calamitatea, pandemia au constituit principala justificare. Fără asemenea fenomene, aceste măsuri ar fi complet nepopulare, în schimb, dacă situația sistemului internațional le impune, astfel de măsuri nu devin doar dezirabile ci obligatorii. Disimularea guvernamentală prin “boom”-ul mediatic și strategia adoptării măsurilor nepopulare în urma unor evenimente “incontestabile”, a dat astfel naștere la acest nou mod de guvernământ: criza. Managementul crizei este finalizat, nu prin eliminarea crizei, ci prin construirea unei noi crize, “într-o lume care pare să reziste doar prin controlul infinit al propriei prăbușiri.”¹⁰

Într-o primă parte a criticii capitalismului, Comitetul Invizibil face referire la deturnarea sinelui de către marketing. Identitatea persoanei nu mai este stabilită în urma unui proces de gândire, de simțire, de reprezentare simbolică a lumii în interiorul sinelui, ci în urma unei campanii de marketing. “Sinele slab, deprimat, auto-critic, real este în principiu acel subiect adaptabil la nesfârșit, cerut de inovarea neîncetată a producției, învechirea accelerată a tehnologiilor, răsturnarea constantă a normelor sociale, și flexibilitatea generalizată.”¹¹ Consumerismul dus la extremă este strategia capitalistă prin care se dorește creșterea productivității, în schimb, ceea ce produce nu este o creștere a productivității ci o explozie a crizelor. Adaptabilitatea la contextul impus de sistemul capitalist nu poate reprezenta o formă de inteligență, “dacă este un tip de inteligență, atunci este inteligența sclavilor”¹². O altă influență a gândirii nietzscheene se regăsește în această arie a anarhismului contemporan ca refuz al adaptabilității,

⁶ Comitetul Invizibil, *Insurecția care vine*, pag. 8,

⁷ Autorii lucrării *Insurecția care vine* se semnează sub pseudonimul Comitetul Invizibil.

⁸ Comitetul Invizibil, *Insurecția care vine*, pag. 9,

⁹ Idem,

¹⁰ Idem. 6

¹¹ Idem. 18

¹² Idem. 21

constituind și unul dintre principalele argumente aduse ilegalismului, sabotajului, ecoterorismului. Refuzul lui Nietzsche de a accepta existența liberului arbitru este justificat prin faptul că un individ care nu poate decide nimic cu privire la contextul în care acționează, nu poate decide într-un mod cu adevărat liber acțiunile pe care le întreprinde, deci nu poate fi liber. Astfel, libertatea de a acționa este văzută, mai întâi, ca libertate de a crea contexte. Refuzul adaptabilității reprezintă tocmai această voință de a crea contexte, și nu doar de a reacționa în funcție de un anumit context.

Adaptabilitatea nu poate reprezenta nici o formă de eliberare, întrucât eliberarea presupune controlul atașamentelor, dependențelor, iar în interiorul sistemului capitalist singurul control este cel al corporației asupra consumatorului, orice alt tip de control fiind considerat o pură fantezie. Limitarea consumului nu poate fi decât o formă de rezistență în interiorul sistemului, însă rezistența nu presupune libertate ci dorință de libertate. Așadar, odată cu adoptarea capitalismului, libertatea individuală a fost înlocuită cu libertatea de a alege între ceea ce consumi. De asemenea, un scris de pe peretele unui squat din Viena, amintea de încercarea de anulare a tezei conform căreia capitalismul este conspirația celor puțini asupra celor mulți: “capitalismul nu este conspirația celor puțini, capitalismul funcționează pentru că noi muncim.” Această redefinire este caracteristică anarhismului contemporan, respingându-se astfel și teoria luptei de clasă. Muncitorii nu trebuie analizați din perspectiva unei clase din care fac parte, ci din perspective pur individuale. Acceptarea lor de a munci și lipsa de conștientizare a faptului că autogestiunea este de preferat, în detrimentul gestionării celor mulți de către cei puțini, stau la baza funcționării capitalismului, unii dintre ei mergând chiar până la a nega exploatarea la care sunt supuși și dorind să ajungă întocmai precum angajatorul lor. Astfel de nuanțe sunt suficiente pentru a respinge teza luptei de clasă și mecanismul dialectico-stereotipizant al marxismului.

Mai departe însă, merge Bob Black, un anarhist post-stângist contemporan care “la fel ca și fiul adoptiv a lui Karl Marx, Paul Lafargue”¹³ susține dreptul la lene. “Cei de stânga favorizează angajarea totală. La fel ca suprarealiștii- numai că eu nu glumesc- eu favorizez șomajul total.”¹⁴ Sloganul marxist “Proletari din toate țările, uniți-vă!” este transformat în “Muncitori din toata lumea... relaxați-vă!”¹⁵

Comitetul Invizibil formulează un paradox al muncii în realitatea contemporană declarând că “Urâm șefii, dar vrem să fim angajați cu orice chip. A avea o slujbă e o onoare, dar a munci e un semn de servilism. Pe scurt: ilustrarea clinica perfectă a isteriei.”¹⁶ Munca este considerată a fi o sentință, nu un mijloc de a produce bani. În această realitate este acceptată necesitatea banilor, însă modalitățile dezirabile prin care sunt câștigați sunt altele, nu munca. Un alt paradox sesizat este cel al societății de muncitori fără muncă, în care “divertismentul, consumul și plăcerea nu fac decât să sublinieze lipsa de la care ar trebui să ne distragă atenția.”¹⁷ Sexualitatea devine un “energizant” al muncii. Aceasta este promovată în sistemul capitalist ca având rezultate eficiente în creșterea succesului antreprenorial, este scoasă din zona intimității individuale și transformată într-o afacere publică.

Alienarea individului s-a extins de la stadiul în care acesta este forțat să muncească pentru a supraviețui la stadiul în care acesta supraviețuiește pentru a munci. Altfel spus, dependența de muncă a depășit zona fizică, și a corupt psihicul uman, făcând din muncă o ocupație, o soluție la inactivitate, o soluție la o viață goală. Scopul acestei economii este mai mult legat de necesitatea politică de a produce producători și consumatori, decât de necesitatea reală de a produce bunuri.

Prin angajare, forța de muncă nu este singura care se vinde. Odată cu forța de muncă individul își vinde sinele. “Toți acești tineri care zâmbesc la interviurile pentru locurile de muncă, care au dinții albi pentru a le da un avantaj, care învață engleza pentru a avansa în cariera, care se căsătoresc sau divorțează pentru a urca pe scară, care fac cursuri de leadership sau practică auto-îmbunătățirea... persoana care își scoate piercing-urile, merge la frizer și se ține ocupată cu proiecte... această mică mulțime agitată așteaptă cu nerăbdare să fie angajată în timp ce face tot ce poate ca să pară naturală, este rezultatul de a

---

¹³ Bob Black, Abolirea Muncii, pag. 1,

¹⁴ Idem,

¹⁵ Idem. 11

¹⁶ Comitetul Invizibil, Insurectia care vine, pag. 28,

¹⁷ Idem. 30

salva ordinea muncii printr-un etos de mobilitate.”¹⁸ Această mobilitate reprezintă tocmai îndepărtarea individului de ceea ce îl constituie, de ceea ce este, de ceea ce vrea cu adevărat, pentru a deveni o marfă, pentru a se putea vinde pe sine angajatorului său, întrucât calificarea profesională și competentă nu mai reprezintă de mult criteriile care conduc la selectarea forței de muncă, ci relațiile sociale, talentul de a întreține și de a forma relații sociale, zâmbetul, corpul tipizat, nivelat, pseudoclasicizat, aspectul fizic plăcut, vocea, vestimentația. Prin munca de tip capitalist, omul refuză să fie uman și devine “capital uman”, “resursă umană”. *Homo sapiens sapiens* devine *homo aeconomicus* și atât, iar în celelalte arii ale activității de tip uman devine turist, divorțat, oaspete, fantezist. “Trebuie să vedem că economia nu este în criză, economia este însăși criza. Nu e vorba că nu există destule locuri de muncă, ci că există prea mult de muncă.”¹⁹

Astfel, clasele sociale nu mai reprezintă o categorie în care adeziunea este semnată prin funcția ocupată, ci o zona a socialului în care domină cultul muncii, indiferent dacă ești angajat sau angajator. Mica burghezie, întreprinzătorii mici și mijlocii, cei imparțiali, obiectivi, neutri, mici patroni, șefi, directori, intermediari, manageri, profesori, jurnaliști, funcționari publici minori, care nu doresc decât o viață “lipsită de griji și retrasă”, cu toții constituie un triumf al ignoranței și al egoismului asupra solidarității și empatiei. “Această mlaștină este predispusă să fie campionul falsei conștiințe, pe jumătate adormită și mereu pregătită să închidă ochii la războiul care se desfășoară de jur împrejurul ei”²⁰.

Nu doar umanitatea din om este amenințată și omul în sine, ci întregul mediu cu ceea ce cuprinde. În schimb, problema mediului, ca aproape orice altă problemă, a fost transformată într-o criză, o criză naturală. Gravitatea constă în faptul că “totul este permis unei structuri de putere care își bazează autoritatea în Natura, în sănătate și în bunăstare.”²¹ Dacă alte dificultăți din interiorul sistemului capitalist își găseau rezolvarea prin intermediul statului, de data aceasta, întrucât problema mediului este una globală, rezolvarea o produc doar structurile organizate la nivel global, intervenția individuală devenind astfel nejustificată. Totuși, nu intervenția individuală a condus la problema mediului, ci intervenția corporatistă. Capitalistul nu ține cont de echilibrul natural și nici nu practică filantropia, “ar fi ruinat dacă ar practica filantropia.”²²

Formele de acțiune pe care le promovează Comitetul Invizibil pentru a se organiza rezistența nu trebuie considerate drept soluții universal valabile, nu reprezintă o înlocuire a soluțiilor prezentate de ideologii, ci mai degrabă o formă activă a criticii, întrucât “acțiunea înlocuiește lacrimile”, așa cum susținea declarația RezPublica a Comitetului Înfuriaților din Atena, din timpul protestelor din decembrie 2008. Însă, acest tip de acțiune, acțiunea directă, și modalitatea în care este realizată, este justificată de fiecare anarhist în parte, nu de o teorie despre acțiune directă. De ce acțiune directă și nu doar critică? Pentru că “a devenit chiar o strategie contemporană critica acestei societăți în speranța egoistă de a salva această civilizație.”²³

De ce atitudine revoluționară și nu reformistă? Pentru că în cadrul legal nu există baricade, deci nu există luptă, există doar o simulare a viziunii despre luptă, iar implicarea în activitatea de tip ong-ist nu face decât să transpună o imagine a statului în dimensiuni reduse. Așteptarea unei perioade revoluționare este mai degrabă apropiată troțkismului, nu anarhismului. Marea revoluție nu trebuie nici așteptată nici provocată, ea este însăși traiul de zi cu zi, iar “a nu mai aștepta înseamnă într-un fel sau altul să intri în logica insurecției.”²⁴

Recuperarea simțurilor, a percepției despre real este, fără îndoială, mai mult decât necesară în demersul insurecționar. Formarea unor atașamente în funcție de simțuri, de instinctivitate, și construirea unor relații politice, nu doar sociale, între indivizi, constituie o primă fază a organizării rezistenței. Fi-

---

¹⁸ Idem. 33

¹⁹ Idem. 45

²⁰ Idem. 49

²¹ Idem. 57

²² Mihail Bakunin, *The Capitalist System*, http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_Archives/bakunin/capstate.html

²³ Comitetul Invizibil, *Insurectia care vine*, pag. 70,

²⁴ Idem. 73

losofia nietzscheană, atât prin critica pe care o aduce anarhiștilor cât și prin tendința sa libertariană, influențează anarhismul contemporan prin promovarea instinctivității, în detrimentul raționalității mecaniciste și mecanizante. Ca o dovadă a corelației care există între gândirea nietzscheană și practicile curente ale anarhiștilor, stau atât înscrisurile de pe pereți cu citate din Nietzsche –prezente atât în Europa cât și în America de Nord -, cât și îndreptarea atenției către filosofia nietzscheană a teoreticienilor anarhiști.

Refuzul organizațiilor de orice fel, promovat de Comitetul Invizibil, este justificat prin efectul de neutralizare al individului pe care acestea îl produc, cauzat de crearea inevitabilă a unui soi de “micro-birocrație” care stă la baza funcționării organizației, devenind astfel contra-revoluționare. “De evitat în mod special sunt cercurile culturale și activiste. Acestea sunt azilurile de bătrâni unde în mod tradițional toate dorințele revoluționare merg ca să moară. Sarcina cercurilor culturale este să identifice intensități în formare și să explice sensul a orice faci, în timp ce sarcina cercurilor activiste e să-ți sugă toată energia tocmai pentru că faci ceva.”²⁵

Comuna este repusă în discuție. O comună nu reprezintă un spațiu geografic bine determinat în care sunt închiși un grup de anarhiști, ci un spațiu politic bine determinat în care câțiva anarhiști acționează liber, se sprijină reciproc, pun în aplicare preceptele mutualismului, își limitează consumul încercând să fie cât mai independenți de zona economică, etc. Cum se poate deosebi un mediu de o comună, și cum putem observa dacă o comună a decăzut, a degenerat într-un mediu? Prin întârzierea acțiunilor, justificată de așteptarea “momentului potrivit”, sau prin acțiunea îndepărtată de principiile care au stat la baza înțelegerilor de la început. Cum se poate forma o comună? “O comună se formează de fiecare dată când câțiva oameni, eliberați de cămășile de forță individuale, hotărăsc să se bazeze doar pe ei înșiși și să își măsoare forțele împotriva realității.”²⁶

“Productivitatea” și “producția” resurselor economice nu are la bază munca, ci, pentru început, profitarea pe seama ajutoarelor sociale, a burselor, a diferitor beneficii oferite de stat, subvenții – fraudă. Ilegalismul, promovat în special doar de către anarho-individualiștii francezi de la începutul secolului XX, este acum o practică curentă a anarhismului contemporan, indiferent de nuanțele acestuia, reprezentate prin primitivism, individualism, comunism, etc. Dacă mentalul colectiv este șocat, deranjat sau infuriat de astfel de practici, nu este așa pentru că anarhiștii fură, ci pentru că nu au autorizația pentru a face acest lucru. “Ilegalismul, este adânc înrădăcinat în ideile bazice ale anarhismului: legitimitatea exproprierii, primatul sferei socio-economice asupra celei politice, acțiune directă în loc de reprezentare, sublinierea libertății individuale și nemijlocirea revoluției.”²⁷ Cu toate acestea, jaful nu poate constitui la nesfârșit o sursă de venit, anarhistul realizând necesitatea învățării, nu a problemelor teoretice, întrucât acțiunea directă presupune mai multă instinctivitate naturală, decât artificialitate rațională, ci a problemelor practice. “Este o chestiune de a ști cum să te bați, cum să deschizi lacăte, să pui la loc oase rupte și să tratezi boli, cum să construiești un transmitător radio pirat, cum să pregătești bucătării de stradă, cum să ținesti drept, cum să aduni informații dispersate și să pregătești agronomia pentru timpuri de război, să înțelegi modul în care interacționează plantele, compoziția solului, etc.”²⁸ Abolirea muncii, odată cu abolirea banilor, vor fi posibile doar în momentul extinderii comunelor.

Comunele au nevoie de o anumită densitate în raport cu spațiul fizic pentru a deveni eficiente. Nu foarte numeroase, ci foarte răspândite! O comună foarte mare ar putea să aibă foarte ușor probleme în ceea ce privește combaterea autorității chiar în interiorul ei. Clasica replică a susținătorilor etatismului face referire la faptul că până și într-o comunitate foarte restrânsă poate să se formeze un lider. Răspunsul la această critică este dat de Errico Malatesta prin declarația sa, conform căreia, acest lucru – formarea unui lider – se produce doar în momentul în care anarhiștii nu sunt îndeajuns de anarhiști. Așadar, formarea unui lider într-o comună reprezintă o problemă pentru susținătorii etatiștilor, adevărata problemă a anarhiștilor fiind conștientizarea continuă a anarhismului lor.

²⁵ Idem. 77

²⁶ Idem. 78

²⁷ Richard Parry, *The story of the French illegalists*, Ed. Rebel Press, London, 1987, pag. 174

²⁸ Comitetul Invizibil, *Insurecția care vine*, pag. 82,

Privitor la formarea comunelor, anarhiștii trebuie să încerce să dispună de o mobilitate geografică din ce în ce mai sporită. Nu trebuie să devină dependenți de mijloacele de comunicare și de transport oferite de stat, ci trebuie să le cunoască limitele. De asemenea, relațiile directe sunt de preferat în detrimentul celor intermediare de internet sau servicii poștale.

În ceea ce privește metodele de acțiune, acestea sunt inspirate din principiile sabotajului: “un minim de risc în realizarea acțiunii, un minim de timp și un maxim de daune. Iar în ceea ce privește strategia, ne vom aminti că un obstacol care a fost îndepărtat, lăsând în urmă un spațiu eliberat dar nelocuit, este foarte ușor înlocuit de un alt obstacol, unul care oferă mai multă rezistență și este mai greu de atacat.”²⁹

Vizibilitatea este de evitat. Acțiunile trebuie să fie asociate, atât de poliție, cât și de mase, cu anarhia, nu cu individul care le-a înfăptuit. Vizibilitate înseamnă vulnerabilitate, înseamnă înlesnirea creării de baze de date de către serviciile secrete, înseamnă auto-denunțul. Toate acestea, cu atât mai mult cu cât intervenția poliției este atât de eficientă datorită polițistului “în haine civile”, datorită echipajelor lor de filmat, datorită camerelor de supraveghere stradală, datorită, inclusiv, reporterilor, care nu ezită să colaboreze cu poliția, contribuind astfel la o mai puternică informare a acestora. “Eficiența poliției în timpul ultimelor demonstrații anti-CPE a fost rezultatul ofițerilor în civil care se amestecau printre noi și așteptau un incident înainte de a arăta cine sunt: gaz, bastoane, aparate cu electro-șocuri, reținere... Simpla posibilitate ca ei să fie prezenți a fost îndeajuns pentru a crea destulă suspiciune printre demonstranți – cine e cine? – și a paraliza acțiunea.”³⁰

Vizibilitatea este sporită în urma ascensiunii noilor tehnologii de investigație ale poliției, în urma ascultării telefoanelor, probelor ADN, și chiar a amprentelor rămase pe un “fluturaș” (flyer).

Blocajul, sabotajul oricărei autorități reprezentative – inclusiv sindicatele și micro-birocrația – eliberarea teritoriilor de sub controlul poliției și crearea comunelor, hărțuirea poliției prin forțarea brigăzilor sale să fie peste tot pentru a nu putea fi eficiente nicăieri, controlul armelor – toate acestea sunt doar o parte din noile forme de acțiune. Controlul armelor nu presupune în mod necesar folosirea lor, ba dimpotrivă, încercarea de a face uzul lor imposibil este ceea ce se vrea să se producă. “Un pacifism autentic nu poate însemna refuzul armelor, ci doar refuzul de a le folosi. Pacifismul fără a fi în stare să tragi un foc nu e decât formularea teoretică a impotenței.”³¹ De asemenea, este foarte important să fie menținută posibilitatea alegerii tipului de război. Lipsa unei astfel de alegeri poate însemna, în cele mai multe cazuri, lipsa victoriei.

În concluzie, cu privire la noile forme de acțiune, Comitetul Invizibil susține că “nu există nicio formă ideală de acțiune. Ceea ce e esențial este ca acțiunea să își asume o anumită formă, să dea naștere unei forme în loc să i se impună una.”³²

---

²⁹ Idem. 86

³⁰ Idem. 90

³¹ Idem. 102

³² Idem. 98

III. "Fuck May 68! Fight now!"¹

În jurul orei 21, pe data de 6 decembrie 2008, o mașină de poliție care patrula în cartierul Exarhia², din Atena, se oprește aici pentru a rezolva o confruntare verbală cu un grup de persoane. Cei doi polițiști, Epaminondas Korkoneas și Vassilis Saraliotis, coboară din mașină pentru a controla respectivul conflict. În raportul lor, aceștia au susținut că mașina lor a fost atacată cu pietre și sticle, ei fiind astfel nevoiți să intervină.

Cu toate acestea, martorii susțin contrariul, că de fapt, polițiștii au fost doar agresati verbal de un grup de copii. Știrile din mass-media merg mai departe, vorbind despre un grup de "circa 50 de anarhiști mascați" – hooded anarchists – care aruncă cu "pietre și cocktailuri molotov" în mașina de poliție. Cert este că, după ce au coborât din mașina de poliție, în mod deliberat sau nu, unul dintre ei, Epaminondas Korkoneas, a tras 3 focuri de armă care au condus la moartea lui Alexandros-Andreas (Alexis) Grigoropoulos, în vârstă de 15 ani. În timp ce în raportul lor, polițiștii susțin că glonțul care a străpuns inima lui Alexis a ricoșat dintr-o țeavă a unei case din zonă, întrucât au fost forțați de împrejurări să folosească armele pentru a avertiza grupul de anarhiști, martorii și copiii care îl însoțeau pe Alexis în acel moment susțin că ofițerul de poliție a coborât din mașină, agresându-i verbal pe aceștia, și, venind înspre ei, a scos pistolul și a țintit exact în direcția lor, primul foc de armă fiind tras, în mod evident, pentru a ucide și nu pentru a avertiza.

În mai puțin de câteva ore după acest conflict, sute de anarhiști ies în stradă și atacă forțele de poliție, aruncă cu pietre și cocktailuri molotov în trupele MAT, construiesc baricade din tomberoanele de gunoi, stâlpi, bănci. Deși mobilizarea trupelor MAT a fost foarte rapidă, aceștia utilizând tunurile cu gaze lacrimogene încă de la început, Universitatea Politehnică din Atena – situată în apropierea cartierului Exarhia – este ocupată de anarhiști, dovedindu-se pe întreaga durată a protestelor un centru strategic foarte important, întrucât forțelor de ordine nu le este permis prin lege să intre în universități sau școli. O serie de sedii bancare sunt atacate cu bombe artizanale, Universitatea de Drept din Atena este ocupată, conflictele de stradă iau o amploare mai mare, iar spitalul Evaggelismos, unde a fost transportat Alexis, este încercuit de activiști care faceau tot posibilul pentru a nu lăsa să intre niciun polițist.

În aceeași noapte, o mare parte dintre localnici și imigranți s-au alăturat activiștilor, rezultând distrugerea a mai bine de 70 de magazine de lux, distrugerea completă a unui sediu al Alphabank și al Geniki Bank, golirea a mai multor supermarketuri, arderea unui mall de 7 etaje, transformarea unui număr foarte mare de mașini în materie primă pentru construirea baricadelor, atacarea a mai multe secții de poliție cu cocktailuri molotov, distrugerea sediului partidului Nea Demokratia – aflat la guvernare, și demisionarea a doi membri ai Guvernului, Ministrul de Interne Prokopis Pavlopoulos și Vice-Ministrul de Interne Panagiotis Chinofotis.

Universitatea de Economie din Atena – ASOEE – este ocupată și transformată într-un centru de organizare a protestelor. Până în jurul orei 24, o serie de demonstrații încep să fie organizate în mai multe orașe din Grecia, în semn de protest față de brutalitatea poliției, injustiția socială și în semn de solidaritate față de prietenii lui Alexis. Activiștii reușesc să ocupe Universitatea Politehnică din Thessaloniki, să distrugă 4 sedii bancare în Heraklion, să atace oficialii ai Nea Demokratia în mai multe orașe, să construiască baricade, să distrugă mai multe mașini de poliție și secții de poliție. Universitatea

---

¹ Scris pe peretii Atenei în timpul protestelor din Decembrie 2008.

² Cartierul Exarhia este cunoscut pentru amploarea activitatilor anarhiste și pentru dese confruntări ale acestora cu brigazile MAT – trupele de poliție grecești care intervin în cazul protestelor de stradă.

din Komotini este ocupată de anarhiști. În Kavala stângiștii și antiautoritarii organizează demonstrații de stradă și distrug 6 sedii bancare, mai multe camere de supraveghere și rănesc grav un ofițer de poliție. În toate orașele din Grecia, la proteste participă alături de anarhiști, atât socialiști și alți activiști de stânga antiautoritari cât și grupuri foarte numeroase de localnici, studenți, elevi de liceu sau migranți.

Apar foarte multe reportaje, interviuri, știri, declarații, întreaga media fiind speriată de amploarea protestelor, mai ales din cauza faptului că multe trusturi de presa se simțeau amenintate de proteste, fiind și în trecut ținta atacurilor bombelor artizanale ale anarhiștilor. Barnaby Philips, corespondentul Al Jazeera în Atena, declara că “oamenii sunt șocați de ferocitatea violențelor și de facilitatea cu care acestea se extind.”³

Premierul grec, Kostas Karamanlis, trimite o scrisoare părinților lui Alexis prin care își exprimă părerea de rău față de tragedia acestora: “În aceste momente dificile, vă rog să acceptați condoleanțele mele pentru pierderea nedreaptă a fiului dumneavoastră. Ca toți grecii, sunt profund întristat. Știu însă că nimic nu vă poate alina durerea.”⁴ De asemenea, într-o declarație de presa atrăgea atenția asupra faptului că “având în vedere demonstrațiile planificate, oricine are dreptul să protesteze, dar nu prin distrugerea proprietății private sau prin violența îndreptată asupra oamenilor inocenți.”⁵

Anarhiștii consideră această declarație ipocrită, condamnând faptul că violența împotriva oamenilor inocenți a fost comisă de Poliție, nu de activiști, și că în acest moment ei se află în legitimă auto-apărare. Distrugerea nu are în vedere proprietatea privată, o abstracțiune, ci are în vedere proprietățile deținute de corporații, de bănci, de multinaționale, nu micile afaceri ale unor oameni de rând, și în niciun caz locuințele acestora. De asemenea, mașinile folosite în construirea baricadelor nu au fost alese la întâmplare, majoritatea mașinilor distruse fiind acelea ale Poliției, ale oficialilor, ale membrilor Nea Demokratia, sau mașini de lux. Comunicatele emise de activiștii adunați în clădirile ocupate vor justifica însă, mult mai consistent, atât forma de protest cât și motivul care a condus la nașterea acestei forme de acțiune, susținând argumente foarte asemănătoare cu ale filosofului spaniol Jose Ortega Y Gasset, și anume că “guvernul trăiește de azi pe mâine; nu se prezintă ca un viitor limpede, nu înseamnă o promisiune bine definită de viitor... De aceea acțiunea sa se reduce la eschivarea conflictelor de fiecare zi, deci nu la rezolvarea lor, ci la încercarea de a se îndepărta de ele cât mai repede posibil, folosind orice mijloc, chiar și pe cele a căror folosire ar duce la acumularea de conflicte și mai mari în ziua următoare.”⁶

Într-unul din primele interviuri, un activist, scriitor și absolvent al Facultății de Filosofie Politică din cadrul Universității Panteion din Atena, declara că “demonstrațiile, chiar și demonstrațiile de amploare, reprezintă un fenomen social, nu doar rezultatul unui oarecare incident politic. Erau mii de tineri înfuriați care au ieșit în stradă să se bată cu Poliția și să spargă geamurile băncilor, a hotelurilor de cinci stele și a magazinelor de lux. Da, este adevărat. Era ceva care aștepta să se întâmple. Lucrurile sunt însă mai complexe. Avem un guvern foarte de dreapta care a încercat să facă mai multe atacuri asupra muncitorilor și asupra studenților. Studenții reprezentau un soi de porci de Guineea pentru Guvern. Când au fost aleși, după 2004, au încercat să privatizeze universitățile, care sunt publice în Grecia, și să pună mai multe obstacole pentru admiterea la facultate. Greutatea financiară plasată deasupra familiilor sărace care își vroiau copiii educați a devenit prea mare. Și cel mai grav este că, deși ai absolvit o facultate, chiar dacă devii doctor sau avocat, în majoritatea cazurilor, cei mai mulți tineri iau salarii situate sub pragul sărăciei. Așadar, majoritatea tinerilor din Grecia stau împreună cu familiile lor până aproape de 30 de ani, pentru a nu avea dificultăți mai mari. Aceste probleme, împreună cu criza economică, un guvern slab și instabil, toate acestea se află în spatele exploziei.”⁷

Guvernul format de Nea Demokratia ajunsese cunoscut pentru atacurile asupra libertăților cetățenești, pentru așa-zisa propagandă anti-teror dezvoltată cu ajutorul lui George Bush – politician foarte

³ <http://english.aljazeera.net/news/europe/2008/12/200812719955757576.html>

⁴ <http://english.aljazeera.net/news/europe/2008/12/200812719955757576.html>

⁵ Idem,

⁶ Jose Ortega Y Gasset, *Revolta Maselor*, Ed. Humanitas, Bucuresti, 2007, pag. 84

⁷ http://www.democracynow.org/2008/12/11/greek_uprising_protests_riots_strikes_enter

detestat de activiștii greci -, instalarea camerelor de supraveghere sub pretextul asigurării securității din timpul Jocurilor Olimpice, promovarea brutalității Poliției în timpul demonstrațiilor de stradă și nu numai, chiar apărarea unor crime ale Poliției comise împotriva unor migranți pakistanezi, uciderea mai multor persoane care încercau să traverseze Marea Egee pentru a se stabili, ilegal, în Grecia, provocarea unor atitudini de neîncredere în instituții din cauza corupției.

Politicianul Leonidas Kyrkos, figură importantă a stângii grecești, le transmitea tinerilor activiști prin intermediul ziarului *Le Monde Diplomatique* : “Bine ați venit la lupta socială, prietenii mei! Acum, trebuie să aveți grijă de voi și de lupta voastră.”⁸ Acelasi ziar, *Le Monde Diplomatique*, sublinia într-un articol care analiza cauzele acestor proteste ca: “Alexis nu este prima victima a Poliției, ci doar cea mai tânără!”⁹

O alta cauză a exploziei sociale din Decembrie 2008 o constituie G700, sau “generația 700”. Denumirea este dată de salariul pe care îl obțin – 700 de euro pe luna -, dacă au noroc, unii absolvenți ai facultăților din Grecia. Raportată la situația lor economică, această sumă nu poate fi considerată suficientă pentru supraviețuirea unui tânăr care este nevoit să nu mai locuiască în casa părinților săi.

Stratos Fanaras, analist politic și director al companiei de sondare a opiniei publice Metron Analysis, declara că: “Studiile pe care le-am întreprins recent arată că toți indicii economici și toate aspirațiile pentru viitor ale indivizilor au coborât până la un nivel record. Oamenii se simt uitați și dezamăgiți, și nu pot vedea vreo îmbunătățire a situației. Această reacție este valabilă, atât în cazul femeilor cât și în cazul bărbaților, și peste toate clasele sociale și educaționale. De asemenea, și studiile întreprinse de Fundația pentru Cercetare Economică și Industrială arată că indicii economici nu au fost niciodată atât de scăzuți.”¹⁰

A doua zi, 7 Decembrie 2008, a fost organizată o demonstrație de squat-ul¹¹ Universității de Drept la care au participat peste 4000 de persoane de toate vârstele. Marșul a fost îndreptat către sediul central al Poliției din Atena. Câteva bănci, magazine de lux și mașini de pe un bulevard faimos din Atena (strada Ermou) au fost atacate cu pietre, precum și forțele de ordine venite să stabilizeze situația. Deși s-a folosit o cantitate importantă de gaz lacrimogen mulțimea nu a putut fi dispersată. În această zi a fost făcută și o fotografie unui polițist care ținea un pistol în mână în timpul protestelor, fapt nepermis în cazul demonstrațiilor de stradă. De asemenea, Poliția a folosit și gloanțe de cauciuc pentru a îndepărta manifestanții.

În Thessaloniki, al doilea cel mai mare oraș din Grecia, a avut loc o demonstrație la care au participat aproximativ 2000 de persoane și în timpul căreia mai multe magazine scumpe au fost atacate, iar unui polițist i s-a dat foc cu un cocktail molotov.

8 Decembrie 2008, protestele iau o amploare și mai mare. Încă de dimineață, sute de elevi au organizat demonstrații spontane împotriva secțiilor de Poliție din Atena. Squat-ul Universității de Drept a organizat un marș, la ora 18:00, la care s-au alăturat circa 20.000 de persoane. Dintre aceștia, aproximativ 1500 organizau “ieșiri” și “intrări” din marș pentru a distruge magazinele sau băncile din zonă. Deși foarte multe produse au fost furate din interiorul magazinelor distruse, cei care treceau și observau ce se întâmplă nu interveneau, ba dimpotrivă, de multe ori îi aclamau. Foarte mulți migranți s-au alăturat marșului, în special tineri albanezi din a doua generație, tineri afgani și africani. Poliția nu a putut controla aceste evenimente, chiar dacă a efectuat câteva arestări. Sute de grupuri de 10-20 de persoane acționau autonom, fapt care îngreuna misiunea forțelor de ordine. Daunele create în acea noapte au fost approximate ca apropiindu-se de suma de 10 miliarde de euro.

În Thessaloniki au avut loc mai multe demonstrații simultan în diferite zone ale orașului: una de 400 de persoane și una de 1500 de persoane, dintre care majoritatea erau elevi de liceu. Au fost construite

---

⁸ <http://mondediplo.com/2009/01/06greece>

⁹ Idem,

¹⁰ <http://mondediplo.com/2009/01/06greece>

¹¹ Cuvânt de origine engleză, dar care este folosit de anarhiștii din întreaga lume și care se traduce prin “clădire ocupată”, “expropriată” – mai exact.

baricade din tombroane de gunoi și mașini arse și s-au înregistrat mai multe confruntări directe între manifestanți și Poliție. De asemenea, băncile și magazinele din zonele respective au fost distruse sau jefuite.

9 Decembrie 2008, profesorii intră în grevă pentru a protesta împotriva brutalității Poliției. Un marș de aproape 3000 de persoane s-a îndreptat către Parlament. Un black bloc¹² de 150 de persoane a aruncat cu pietre și cocktailuri molotov în forțele de ordine.

În aceeași zi, membrii partidului comunist KKE (partid considerat de către anarhiști ca fiind stalinist, nu comunist) declară că manifestanții și hoții care au ieșit în stradă în acele zile sunt agenți secreți ai unor “forțe străine malefice”. În 1973, acest partid a acționat la fel, declarându-i agenți secreți pe “agitatorii” care au contribuit la înlăturarea regimului dictatorial.

În după amiaza acestei zile are loc înmormântarea lui Alexis, la care participă aproximativ 5000 de persoane, dintre care câteva sute sunt implicați în confruntări cu Poliția. “În timpul acestei demonstrații, 3 polițiști pe motociclete au tras de mai bine de 10 ori în aer pentru a “speria” manifestanții.”¹³

Noaptea au avut loc lupte de stradă între anarhiștii din zona Universității de Economie și a Universității Naționale Tehnice și Poliție, lupte la care li s-au alăturat forțelor de ordine găști de neo-naziști.

9 Decembrie 2008 este ziua în care “statul a înaintat așa zis-a automatizare socială și a încurajat colaborarea dintre patronii de magazine, fasciști, cetățeni și Poliție împotriva manifestanților”.¹⁴

În aceeași zi, în Thessaloniki aveau loc marșuri de aproximativ 4000 de persoane, iar prizonierii din întreaga țară au făcut greva foamei în semn de protest față de Poliție și de solidaritate față de manifestanți. Noaptea, nu doar în Atena neonaziștii li s-au alăturat polițiștilor ci în toată Grecia, ceea ce demonstrează că nu se poate vorbi despre o coincidență ci despre un plan stabilit anterior, cel mai probabil de Poliție sau Guvern, nu de organizațiile fasciste. De exemplu, “în unele cazuri, precum în Larisa, fasciștii atacau manifestanții împreună cu polițiștii sub acoperire și <patronii nervosi>.”

Până la data de 10 Decembrie 2008, jumătate dintre arestații care au luat parte la demonstrațiile de stradă din aceste zile sunt migranți. Este pentru prima dată în Grecia când are loc o revoltă multi-națională. Protestele cuprind 42 de prefecturi din întreaga țară, chiar și în orașe în care nu mai fuseseră revolte până în acel moment.

În Thessaloniki, un marș de 4000 de persoane a blocat străzile orașului pentru câteva ore. Conflictele dintre Poliție și manifestanți au fost oprite cu ajutorul gazelor lacrimogene. Vitrine sparte, bănci distruse, mașini și secții de Poliție atacate cu pietre și sticle incendiare au fost înregistrate în mai multe orașe.

11 Decembrie 2008. Elevii de liceu din Atena organizează demonstrații în fața tuturor secțiilor de Poliție din Atena. Trupele de Poliție MAT sunt atacate cu pungi de gunoi și pietre, care erau uneori aruncate înapoi de către polițiști. 35 de secții de Poliție au fost blocate în urma acestor demonstrații. Câteva ore mai târziu, în centrul Atenei are loc o demonstrație violentă la care participă aproximativ 5000 de persoane.

Până în acest moment “media raportează că 4500 de canistre de gaz lacrimogen au fost folosite de Poliție în aceste 5 zile. Rămân fără gaze lacrimogene și au de gând să importeze din Israel.”¹⁵

Într-un comunicat emis de squatul Universității Economice din Atena se declară că “mandarinii armoniei, baronii păcii și liniștii, ai legii și ai ordinii, ne îndeamnă să devenim dialectici. Dar aceste

¹² În traducere liberă înseamnă “bloc negru”. Însă, această expresie este folosită de anarhiști pentru a desemna o anumită tehnică folosită în protestele de stradă. Este cea mai întâlnită în cazul protestelor la care au loc confruntări directe între Poliție și manifestanți și constă în crearea unui grup compact, bine mascat, care stă de obicei în fața marșului pentru a înlătura Poliția și a permite înaintarea celorlalți manifestanți. De obicei se folosesc pietre și cocktailuri molotov, însă în cele mai multe cazuri aceștia nu ezită să se ajute și de semnele de circulație, bănci, tombroane, mașini parcate, etc. În cele mai multe cazuri Poliția consideră că membrii black bloc din cadrul diferitor proteste sunt aceeași, ceea ce este fals. Black Bloc-ul este constituit spontan, este o tehnică insurrecționară anarhistă, nu o organizație.

¹³ 56a Infoshop, Everyone to the streets, Ed. Shortfuse Press, 2009, pag. 18

¹⁴ Idem. 19

¹⁵ Idem. 20

șiretlicuri sunt disperat de vechi și mizeria lor este transparentă în burțile grase ale șefilor de sindicate, în ochii spălăciți ai intermediarilor, care, ca niște vulturi, se cocoată peste orice negație, peste orice pasiune pentru real.”¹⁶ De asemenea, se avertizează asupra faptului că șefii de sindicate nu vor generalizarea insurecției, așa cum o vor muncitorii, întrucât le-au demonstrat-o cu o zi în urmă când “în loc sa pornească o grevă generală pe termen nelimitat, au organizat doar un marș de protest.”¹⁷

În aceeași zi, Primăria unei suburbii din Atena este ocupată și transformată în loc de adunare și refugiu pentru manifestanți și centru de contra-informații. Acest gen de ocupare a instituțiilor statului este o formă nouă de acțiune dezvoltată în timpul insurecției din Decembrie 2008. Ocuparea de clădiri de către anarhiști a vizat până acum doar școli, universități, centre sindicale sau clădiri abandonate care urmau a fi transformate în squat-uri. Instituțiile administrației locale sau centrale nu au fost ocupate până la acest moment, deși au fost atacate în timpul mai multor proteste. Acest gen de acțiune s-a dovedit a fi foarte eficientă pentru organizarea demonstrațiilor și a fost continuată ca formă de protest împotriva statului, chiar și după încheierea insurecției.

În comunicatul emis de squatul Primăriei din Agios Dimitrios, manifestanții susțineau că ceea ce a urmat după uciderea lui Alexis a fost “o campanie coordonată, o campanie a terorismului de stat ajutată de organizația fascistă “Zorii de Aur”, care a fost dirijată împotriva studenților care luptau împotriva privatizării sistemului de învățământ, împotriva elevilor de liceu, împotriva migranților care se afla sub control de stat constant doar pentru că au culoarea greșită, împotriva clasei muncitoare care este nevoită să muncească pentru doi bani până moare.”¹⁸

Într-un alt comunicat emis de squatul Primăriei din Agios Dimitrios, manifestanții încearcă să redefinească violența, având în vedere recente evenimente și, mai ales, abundența știrilor din media care promovau ideea că Poliția apără democrația de atacurile violente ale anarhiștilor. Astfel, “violența înseamnă să muncești 40 de ani, pe salarii de mizerie, și întrebându-te dacă vei fi pensionat vreodată; violența înseamnă dreptul conducerii de a te da afară oricând vrea; violența înseamnă șomaj, angajare temporară, salariu de 700 de euro cu sau fără asigurare socială; violența înseamnă „accidentele” de muncă, cauzate de faptul că patronii reduc costurile pentru siguranța angajaților lor; violența înseamnă consumul drogurilor psihoactive și a vitaminelor pentru a putea rezista orelor de muncă epuizante; violența înseamnă să fii imigrant, să trăiești cu frica deportării și să experimentezi o nesiguranță constantă; violența înseamnă să fii hărțuit la servicii și să ți se spună “Zâmbește! Ce-i așa de greu?”; violența înseamnă să fii muncitor salariat, casnică și mamă în același timp.”¹⁹

Un alt comunicat a fost emis de un grup de migranți albanezi care s-a alăturat anarhiștilor. Aceștia declară că “aceste zile aparțin marginalizaților, exclușilor, oamenilor cu nume complicate și povești necunoscute. Aparțin tuturor celor care mor în fiecare zi în Marea Egee sau în râul Evros, tuturor celor omorâți la granițe sau pe o stradă centrală din Atena; aparțin romilor din Zefyri, și dependenților de droguri din Exarhia. Aceste zile aparțin copiilor de pe strada Mesollogiou, neintegraților, studenților imposibil de controlat.”²⁰

În toate aceste zile, anarhiștii și restul manifestanților au avut de întâmpinat dificultăți nu doar din partea Poliției și a grupărilor de extremă dreapta, ci și din partea membrilor și simpatizanților Partidului Comunist Grec – KKE – și a organizației de tineret a acestuia.

În Komotini, grupuri de fasciști împreună cu membri ai organizației de tineret ai Nea Demokratia și polițiști în uniforme au atacat clădirea universității ocupate din oraș și manifestanții din interiorul acesteia, în timp ce trupele de intervenție MAT formau un cordon care înconjură universitatea.

În Thessaloniki, a fost organizat un marș la care au participat 700 de anarhiști înconjurați de trupe MAT. În scurt timp li s-au alăturat aproximativ 2000 de persoane iar Poliția fost nevoită să se retragă.

---

¹⁶ Idem. 62

¹⁷ Idem,

¹⁸ Idem. 64

¹⁹ Idem. 67

²⁰ Idem. 71

Mai multe birouri ale ND și ale LA.O.S – un partid ortodox populist de extremă dreapta – au fost devastate, precum și sediul ziarului “Makedonia”.

“Brutalitatea Poliției într-un stat care tinde să devină din ce în ce mai polițienesc după Olimpiada din 2004, salariile de mizerie și condițiile insuportabile de muncă, presiunea și angajarea forțată care are loc în rândurile elevilor de liceu, nemulțumirile studenților față de o viață care este din ce în ce mai mult caracterizată de insecuritate și frică, corupția oficialilor Guvernului și ai Bisericii, exploatarea migranților și adâncirea diviziunilor dintre clasele sociale: un mecanism explozibil unde uciderea unui copil nu a fost decât declicul.”²¹

Apar primele declarații publice ale polițistului care l-a împușcat pe copilul de 15 ani, din care reiese că Alexis avea un comportament deviant întrucât tocmai fusese exmatriculat, fapt ce justifică astfel gestul sau. Avocatul polițistului susține că: “Justiția din Grecia este singura capabilă, în acest moment, să decidă dacă acel tânăr a fost împușcat pe bună dreptate, sau nu.”²² Testele balistice aparute mai târziu arătau că Alexis a fost ucis de un ricoșeu, nu de o lovitură directă, contrazicând astfel plângerile oricărui martor ocular. Un nou slogan a fost inventat de anarhiști, puțin mai târziu, pentru a ridiculiza aceste declarații: “Noi nu am aruncat pietre, erau doar ricoșeuri.”

12 Decembrie 2008. Sunt înregistrate 700 de licee ocupate și 100 de universități. Încă de dimineață, câteva posturi de radio sunt ocupate. Mai mult de 10.000 de persoane au atacat trupele MAT și au distrus câteva bănci în centrul Atenei, timp în care, aproximativ 200 de anarhiști au devastat biroul avocatului polițistului care l-a împușcat pe Alexis.

În Halandri, o clădire guvernamentală și vechea primărie au fost ocupate și transformate în centre strategice.

În Iliupoli, o mașină fără plăcuțe de înmatriculare, care s-a dovedit mai târziu că aparținea Poliției, a intrat cu viteza într-un grup de manifestanți, înregistrându-se mai multe victime.

În Thessaloniki, a avut loc o demonstrație la care au participat în jur de 1500-2000 de persoane, în urma căreia un birou al ND și un birou al LA.O.S. au fost incendiate.

13 Decembrie 2008. În Syntagma Square din Atena a fost organizat un protest de 1000 de persoane. Poliția a intervenit imediat, folosind gaze lacrimogene, deși manifestanții au declarat că protestul era unul pașnic. Mai târziu, au loc lupte de stradă între trupele MAT și anarhiști în cartierul Exarhia, exact în locul în care a fost împușcat Alexis.

În Thessaloniki, au avut loc două demonstrații în același timp, una de aproximativ 500 de persoane, iar cealaltă de 1000 de persoane.

14 Decembrie 2008. Poliția intervine din nou cu gaze lacrimogene pentru a opri un protest pașnic din Syntagma Square.

Patru posturi de radio și o cafenea care aparținea administrației locale dintr-o suburbie a Atenei sunt ocupate.

În această zi, primarul Atenei anunța că un nou pom de Craciun va fi amenajat în Syntagma Square, întrucât ultimul fusese incendiat de anarhiști în noaptea de 8 Decembrie. “Pentru stat, acest pom simbolizează spiritul consumerist și întoarcerea la normalitate, în timp ce pentru insurgenți, arderea lui demonstrează ca protestele vor continua.”²³

Într-un nou comunicat emis de squatul Universității de Economie din Atena, anarhiștii declară că “zilele societății voastre se apropie de sfârșit; i-am cântărit plăcerile și drepturile și le-am găsit ca fiind insuficiente și, astăzi, acest lucru nu e doar o fantezie, ci o posibilitate concretă pentru fiecare dintre noi: posibilitatea de a acționa concret asupra concretului, posibilitatea de a asalta paradisul.”²⁴

---

²¹ Idem. 22

²² Idem. 22

²³ Idem. 25

²⁴ Idem. 75

15 Decembrie 2008. La primele ore ale dimineții, o grupare fascistă de tip mafiot, cunoscută în zonă, atacă squatul primăriei din Halandri. Cei din interior au fost evacuați fiind amenințați cu o pușcă și câteva bâte de baseball, în schimb, au reușit să reocupe clădirea câteva ore mai târziu.

Aproximativ 1000 de persoane atacă închisoarea din Korydallos cu pietre și sticle incendiare. În același timp, 1000 de elevi de liceu atacă sediul central al Poliției cu ouă, săculeți cu făina de grâu și pietre.

Aceste două demonstrații au fost însoțite de operațiuni de sabotare a mașinilor de vândut bilete din mai multe stații de metrou din Atena, pentru a permite astfel tuturor călătorilor și manifestanților, în special, să circule gratuit.

O nouă primărie este ocupată de un grup de 200 de persoane în Sykies.

16 Decembrie 2008. Televiziunea publică – NET – a fost ocupată pentru câteva minute de un grup de aproximativ 50 de persoane care aveau două bannere pe care scria: “Eliberarea imediată a tuturor arestaților insurecției”, “Încetați să vă uitați la televizor! Toată lumea în stradă!”.

Secția de Poliție din Ilissia a fost atacată de un grup de 70 de persoane care au incendiat 5 mașini de poliție și 2 polițiști.

În acest timp, în Exarhia avea loc o demonstrație de aproximativ 1000 de persoane iar operațiunile de sabotare a mașinilor de vândut bilete din stațiile de metrou continuau.

În Thessaloniki, a fost organizat un marș la care au participat mai mult de 3000 de persoane. Câteva graffiti-uri au fost desenate pe pereți și pe vitrinele magazinelor și 3 posturi de radio au fost ocupate și folosite pentru a transmite comunicatele scrise de manifestanți.

17 Decembrie 2008. Sediul Confederației Generale a Muncii – GSEE – a fost ocupat de un grup de 70 de muncitori. În comunicatul emis, aceștia susțin că au decis să ocupe clădirea pentru a “distruge mitul creat de media care spune că muncitorii au fost absenți de la confruntări și ca furia din aceste zile este doar o afacere a unor “500 de mascați”, “huligani”, sau alți indivizi de acest tip, în timp ce la televizor muncitorii erau prezentați ca fiind victime ale confruntărilor, când, de fapt, criza capitalismului în Grecia și în întreaga lume conduce la nenumărate concedieri pe care media le prezintă ca pe fenomene firești.”²⁵

În cursul zilei, au fost organizate mai multe atacuri simultane asupra secțiilor de poliție din suburbiile Atenei. La fiecare dintre aceste atacuri au participat cel puțin 400 de persoane, iar Poliția a fost lovită cu ouă, pietre, săculeți cu făină de grâu, sticle incendiare, etc.

Operațiunile de sabotare a mașinilor de vândut bilete de metrou au fost însoțite de acțiuni de sabotare a camerelor de supraveghere.

Un elev de liceu a fost împușcat de o persoană necunoscută în timpul luptelor de stradă dintr-o suburbie a Atenei, însă a supraviețuit.

În Stavroupoli, o suburbie a orașului Thessaloniki, un supermarket Carrefour a fost jefuit de un grup de 50 de anarhiști. Produsele furate au fost împărțite gratuit în cartierele din zonă.

În Patras, avocatul polițistului care l-a împușcat pe Alexis ține o conferință de presă la clubul de fotbal Pampeloponisiako, pe care abia îl cumpăraseră. La intrare, aproximativ 500 de persoane au ridicat baricade din tomberoane de gunoi și s-au confruntat cu trupele MAT.

18 Decembrie 2008. Protestele de stradă sunt însoțite de câteva greve organizate de diferite sindicate.

În Atena este organizată o demonstrație uriașă la care au participat mai mult de 20.000 de persoane, după estimările făcute de poliție. Confruntările dintre trupele MAT și manifestanți au avut loc în fața clădirii Parlamentului și lângă noul pom de Crăciun din Syntagma Square, care era înconjurat de un

---

²⁵ Idem. 82

cordon format din polițiști. Mai multe arestări au fost efectuate, iar printre cei arestați s-a numărat și un soldat care trecea din întâmplare prin zonă.

O demonstrație violentă are loc și în Patras, unde a fost ocupat sediul sindicatului “Centrul Muncitorilor”.

În seara acestei zile, în Thessaloniki, a fost organizat un protest sub formă de concert la care au participat în jur de 4000-5000 de persoane.

19 Decembrie 2008. Clădirea Agence France Presse din Atena este atacată din nou cu pietre și cocktailuri molotov de un grup de 40 de anarhiști. Pe pereții clădirii au fost scrise câteva slogan: “O scânteie în Atena, un foc în Paris – iată insurecția care vine!” , “Grecia-Franța: Insurecție peste tot!”. “Această acțiune exprimă solidaritatea față de anarhiștii care au fost acuzați de sabotarea căilor ferate din Franța.”²⁶

Un alt grup anarhist din Egaleo -o suburbie a Atenei – atacă mai multe secții de Poliție și câteva bănci. În același timp, are loc o altă demonstrație organizată de o grupare stângistă.

O premieră care avea loc la Teatrul Național din Atena a fost întreruptă de un grup de persoane care au intrat cu bannere pe care scria: “Acum că v-ați dezactivat telefoanele mobile este timpul să vă activați conștiința.” și “Toată lumea în stradă!”.

20 Decembrie este declarată Ziua Internațională de Acțiune Împotriva Terorismului de Stat. În mai multe orașe din lume au loc demonstrații de solidaritate față de insurecția din Grecia.

La acest moment, media și Sindicatul Profesorilor din Învățământul Preuniversitar declară că 800 de licee și 200 de facultăți sunt ocupate.

O clădire a companiei interbancare Teiresias a fost incendiată complet iar departamentul financiar al Poliției din Nea Filadelfeia – o suburbie a Atenei – a fost atacat cu bombe cu petrol. Atât clădirea cât și 7 mașini de lângă aceasta au fost distruse.

În Exarhia, luptele de stradă dintre trupele MAT și cei aproximativ 1000 de anarhiști adunați în zonă continuă până a doua zi dimineață.

În Thessaloniki, un grup de 500 de antiautoritari ocupă cinematograful Olympion pentru a organiza mai târziu, în aceeași seară, o demonstrație la care au participat mai mult de 1500 de persoane. Polițiștii care protejau pomul de Crăciun din centrul orașului au fost atacați cu pungi cu vopsea iar camerele de supraveghere au fost distruse.

21 Decembrie 2008. În zona Universității Politehnice conflictele au durat toată noaptea. Grupuri mici de anarhiști au atacat sporadic forțele de ordine care patrulau în jurul clădirii cu pietre și cocktailuri molotov. Poliția a răspuns cu gaze lacrimogene, pătrunzând chiar în interiorul universității.

Alte demonstrații și conflicte cu trupele MAT au loc în Kesarini-Pagrati și Ilion – două suburbii ale Atenei -; în Ilion au avut loc două demonstrații separate, una organizată de stângiști iar cealaltă de anarhiști. În timpul celei din urmă, 4 bănci, un birou guvernamental și câteva birouri ale partidului ND au fost atacate, rezultând mai multe geamuri sparte și camere de supraveghere distruse. De asemenea, în Nea Filadelfeia 6 mașini de Poliție au fost incendiate.

Ocuparea sediului Confederației Generale a Muncii (GSEE) este încheiată printr-un marș de protest care s-a îndreptat către Universitatea Politehnică, pentru a-i ajuta pe cei aflați înăuntru întrucât existau zvonuri că Poliția plănuia să violeze azilul academic.

15 piese de teatru sunt întrerupte de studenții Facultății de Arte, care au intrat pe scenă purtând bannere cu mesaje: “Un an nou insurecționar! Toată lumea în stradă!”, și “Nu este posibil să ne ucideți visul!”.

În Thessaloniki, “aproximativ 100 de persoane au ocupat temporar biserica Taksiarhes, unde au propus și au dezbătut acțiunile ce vor avea loc în ziua următoare. Un preot a amenințat că îi va

---

²⁶ Idem. 33 32

exorciza pe ocupanți! Ocuparea bisericii a constituit tema unui scandal imens susținut de straturile mai conservatoare ale societății. A doua zi, zeci de polițiști păzeau biserica, în timp ce trupele MAT păzeau o altă biserică faimoasă din districtul Ano Poli.”²⁷

În alte orașe din afara Greciei, precum Paris (Franta), Bernaul, Irkutsk, Krasnoyarsk, Saratov, St. Petersburg, Tyumen (Federația Rusă), Erevan (Armenia), Kiev, Odessa (Ucraina), Minsk (Republica Belarus), au avut loc demonstrații anarhiste în semn de solidaritate față de insurecția din Grecia și au fost ridicate bannere pe care scria: “Poliția înseamnă crimă legală”, “Statul este o crimă”, sau “Polițiștii nu ucid doar în Grecia!”.

22 Decembrie 2008. Primăria suburbiei Peristeri este ocupată de un grup de 100 de anarhiști.

Apare din nou problema ridicării azilului academic în cazul Universității Politehnice din Atena, însă administrația universității nu era de acord, considerând că e mai bine ca ocuparea să se termine până la începutul Crăciunului, prin dialog și nu prin intervenția Poliției.

Konstantina Kuneva – o persoană imigrantă în vârstă de 44 de ani – este atacată de un grup de persoane care i-au aruncat în față cu acid sulfuric. Konstantina Kuneva avea funcția de secretar al Sindicatului Serviciilor de Curățenie și în acel moment se afla în drum spre casă. “În consecință, și-a pierdut un ochi și a fost internată în spital cu grave probleme respiratorii și de vedere. Konstantina lucra la una din companiile subcontractante ale ISAP (Căile Ferate Electrice Atena – Piraeus) și a declarat că se afla într-un conflict permanent cu șefii săi și că, în ultima perioadă, a primit mai multe telefoane de amenințare.”²⁸

În Thessaloniki, biblioteca municipală din districtul Ano Poli a fost ocupată fiind promovate unul din sloganurile din timpul demonstrațiilor de stradă: “În acest an nu sărbătorim Crăciunul, protestăm!”²⁹

23 Decembrie 2008. Într-o suburbie a Atenei – Goudi – sunt trase două focuri de armă asupra unei dube de poliție, însă nicio persoană nu a fost rănită. Unul dintre gloanțe a atins motorul mașinii, iar celălalt a spart un cauciuc. Atacul a fost revendicat de gruparea “Acțiunea Populară”, dar nu a fost emis niciun comunicat în care să fie date mai multe explicații, ceea ce este mai puțin obișnuit în cazul grupărilor de guerillă urbană din Grecia. Poliția a declarat că atacanții au folosit o mitralieră de tip AK-47, provenită probabil din Albania.

În Nea Filadelfia, sunt înregistrate atacuri cu vopsea, ouă și pietre asupra Poliției în timpul unei demonstrații la care au participat mai mult de 200 de anarhiști.

În centrul Atenei, o mașina de poliție a fost răsturnată în timpul unui marș la care au participat aproximativ 5000 de persoane.

În acest moment se așteaptă ca ocupările anarhiste ale celor trei universități din Atena – Economică, Politehnică și de Drept – să ia sfârșit, ca rezultat al oboselii cauzate de 17 zile de proteste de stradă.

Între timp, ziarul Kathimerini (un ziar local din Atena) anunța că testele prin care au fost comparate substanțele găsite pe glonțul care l-a ucis pe Alexis și substanțele găsite în locul în care a fost împușcat, demonstrează că polițistul a tras înspre copil, nu în aer, așa cum declarase.

În districtul Ano Poli din Thessaloniki are loc o demonstrație la care participă doar 100 de persoane iar ocuparea bibliotecii municipale este încheiată.

Insurecția Incendiară a Noptii – o grupare anarhistă de guerillă urbană – declanșează o bombă artizanală compusă din canistre de gaz într-un sediu al partidului de extremă dreaptă LA.O.S., în orașul Alimos.

24 Decembrie 2008. Este încheiată ocuparea Universității de Economie din Atena, căreia îi urmează încheierea ocupării Universității Politehnice.

---

²⁷ Idem. 54

²⁸ Idem. 54

²⁹ Idem. 54

În ultimul comunicat emis de squatul Universității Politehnice din Atena, manifestanții avertizau asupra faptului că “ura noastră pentru democrație nu derivă din vreun soi de idealism, ci, dimpotrivă, din profund materiala noastră antipatie față de o entitate socială pentru care valoarea și organizarea sunt ordonate în jurul produsului și spectacolului. Revolta a fost, prin definiție, și o revoltă împotriva proprietății private și alienării. Oricine nu s-a ascuns în aceste zile, oricine a ieșit în stradă știe prea bine acest lucru: magazinele nu au fost jefuite pentru că hainele, calculatoarele sau obiectele de mobilier să fie revândute, ci din bucuria de a distruge ceea ce ne alienează – spectacolul produsului.”³⁰

Un marș de protest de aproximativ 2000 de persoane se îndreaptă către Syntagma Square, unde se află și clădirea Parlamentului. În timpul acestui marș au fost scandate mai multe sloganuri împotriva capitalismului și spiritului consumerist promovat de Crăciun și câteva graffiti-uri au fost scrise pe Catedrala din Atena, însă nu au fost înregistrate confruntări cu poliția.

În Alimos, localnicii au întrerupt sistemul audio la care se puteau asculta colinde și au citit comunicate prin care cereau dezarmarea poliției, desființarea trupelor de intervenție și anularea legislației anti-teroriste.

Proteste de solidaritate față de insurecția din Grecia au loc și în Milano (Italia), unde au fost incendiate 5 mașini (dintre care una aparținea poliției) și în Bochum (Germania) unde a fost atacat cu vopsea sediul central al Poliției.

26 Decembrie 2008. În fața spitalului Evaggelismos, unde era internată Konstantina Kuneva, are loc o demonstrație care promova “rezistența împotriva terorismului patronilor”.

27 Decembrie 2008. “Aproximativ 300 de persoane ocupă sediul ISAP ca răspuns la atacul ucigaș asupra Konstantinei Kuneva.”⁷² În centrul Atenei are loc o demonstrație la care participă mai mult de 500 de persoane.

28 Decembrie 2008. Mai multe grupuri de aproximativ 10-20 de persoane “au blocat intrările în principalele magazine de pe strada Ermou (una dintre cele mai scumpe străzi comerciale din Europa)”³¹ Ocuparea clădirii ISAP este încheiată.

29 Decembrie 2008. Mai mult de 120 de persoane au intrat în principalul mall din Atena și au ridicat câteva bannere pe care scria: “Muncești, Consumi, Mori”, “Consum, deci exist!”, “Muncește, votează și taci din gură!”.

Un marș de protest s-a îndreptat către sediul Companiei de Servicii de Curățenie în semn de solidaritate față de Konstantina Kuneva și pentru a proteja o altă femeie care urma să fie concediată. Patronul închisese intrările în clădire, care era înconjurată de un cordon de polițiști. Manifestanții au atacat forțele de ordine prezente acolo și le-au alungat din zonă, iar 4 ofițeri de poliție au ajuns la spital.

30 Decembrie 2008. În orașul Zoniana, 3 ofițeri de poliție au fost grav răniți iar mașina lor a fost distrusă, în timp ce încercau să aresteze o persoană pe care o considerau a fi suspectă într-un caz de tentativă de omor.

În fața Ambasadei Israelului din Atena au fost efectuate câteva arestări de către trupele MAT în timpul unor proteste organizate în semn de opoziție față de bombardarea Fâșiei Gaza. Poliția a intervenit cu gaze lacrimogene și grenade fumigene în momentul în care un grup de persoane încercau să dea jos drapelul Greciei.

31 Decembrie 2008. Mai mult de 1000 de persoane s-au adunat în fața închisorii Korydallos aproape de miezul nopții pentru a cere eliberarea imediată a tuturor arestaților insurecției, purtând

---

³⁰ Idem. 93

³¹ Idem. 39

bannere pe care scria: “Libertate pentru toți prizonierii!” și “Pasiunea pentru libertate este mai puternică decât toate celulele voastre!”.

01 Ianuarie 2009. Câteva grupuri de anarhiști au atacat cu sticle incendiare mai mult de 20 de sedii bancare și comerciale, 5 mașini, 6 magazine și 30 de tomberoane de gunoi din Atena și Thessaloniki. Cu toate acestea, pomul de Crăciun din Syntagma Square a rezistat, deși se organizaseră chiar și pariuri pe diferite site-uri de internet cu privire la incendierea sa.

03 Ianuarie 2009. În Atena are loc o demonstrație la care participă aproximativ 5000 de persoane. Manifestanții au aruncat pietre în Ambasada Israelului și în polițiștii care o păzeau. Trupele MAT au intervenit cu gaze lacrimogene.

04 Ianuarie 2009. Un alt marș de 4000 de persoane are loc în Atena. Sunt înregistrate confruntări cu poliția și câteva bănci devastate.

05 Ianuarie 2009. Trupele MAT organizează câteva raiduri asupra mai multor locuințe și baruri din Exarhia (Atena) și mai mult de 100 persoane sunt arestate. Întregul cartier Exarhia este înconjurat de trupele de intervenție rapidă ale poliției.

Un agent MAT este împușcat, în același cartier, în fața clădirii Ministerului Culturii, însă viața sa nu este în pericol. Agentul a fost împușcat în zona coapselor și în zona umerilor, și a fost transportat de urgență la spital pentru a i se efectua o operație.

Atacul nu a fost revendicat de nicio grupare de guerillă urbană, ba mai mult, anarhiștii și stângiștii consideră că este foarte probabil ca atacul asupra respectivului agent să fi fost pregătit chiar de poliție, întrucât zona se află sub supraveghere strictă iar cartierul este invadat de poliție și niciun insurecționar nu ar fi scăpat dacă ar fi atacat în acel moment. De asemenea, ei consideră că un astfel de gest nu ar putea reprezenta o ezitare pentru forțele de ordine întrucât au demonstrat că viața unei persoane nu înseamnă nimic pentru ei. Un alt motiv ar putea fi acela al creării unui sentiment de simpatie față de Poliție în rândurile cetățenilor.

09 Ianuarie 2009. O altă bombă artizanală compusă din canistre de benzină explodează la intrarea într-o bancă din cartierul Kato Petralona, din Atena. De asemenea, în suburbia Palaio Faliron este incendiată o cafenea Starbucks. Nu au fost înregistrate victime.

Poliția continuă ancheta privind împușcarea agentului MAT și îi au în vedere, ca principali suspecti, pe membrii grupării de guerillă urbană “Lupta Revoluționară”.

În Rhodos a fost constatat jaful asupra unui magazin de bijuterii. Produsele furate valorau aproximativ 300.000 de euro. Intrarea în magazin s-a făcut prin spargerea unui perete comun cu un birou de asigurări, niciunul dintre cele două neavând sisteme de alarmă sau camere de supraveghere.

În Atena are loc o demonstrație masivă la care participă mai mult de 10.000 de persoane, dintre care doar blocul anarhist numără în jur de 2000. Media raporta că pe străzi au fost trimiși aproximativ 8000 de polițiști cu ordine clare să facă arestări. Manifestanții au găsit un pistol cu aer comprimat înfășurat într-un ziar și l-au înmănat Poliției, declarând că acea arma putea fi pusă în mod deliberat pentru a provoca forțele de ordine, justificându-le astfel acțiunile. 38

În Patras și Thessaloniki au loc marșuri de stradă și sunt arestați mai mult de 60 de persoane în mai puțin de o oră.

10 Ianuarie 2009. Clădirea Sindicatului Jurnaliștilor din Atena este ocupată sub sloganul “Muncitorii vor avea ultimul cuvânt, nu mogulii media”.

Într-un comunicat emis de jurnaliștii din Atena după ocuparea clădirii precizează că: “În momentul în care opresiunea Statului se întoarce chiar și împotriva muncitorilor, jurnaliștilor, fotografilor, avocaților care stau în stradă împotriva asasinilor, devine din ce în ce mai clar că rebeliunea din ultima lună a

deschis o dezbatere privind problema demnității pentru orice persoană a cărei supraviețuire depinde de un salariu. Drept dovadă, unii dintre noi, angajați ai media sau studenți în domeniu, au ales să stea de partea revoltaților. Și facem asta în mod activ: participăm alături de ei la proteste și ne alăturăm luptei lor prin lupta noastră de zi cu zi de la locul de muncă. Principalul nostru obiectiv este să împiedicăm patronii să-și impună punctul de vedere despre recente evenimente, drept exemplu stă cazul fotografului Kostas Tsironis care a fost concediat de la ziarul “Eleftheros Typos” (Presa Liberă) pentru că a fotografiat un polițist care avea o armă în mână în timpul protestelor, chiar la o zi după ce Alexandros Grigoropoulos, în vârstă de 15 ani, a fost ucis.”³²

Asociația Baroului din Atena a calificat drept “inacceptabil” comportamentul polițiștilor și a depus plângere împotriva reținerii ilegale a 16 avocați și împotriva faptului că ceilalți avocați nu au fost lăsați să intre în secția de poliție, acțiune fără precedent în istoria Greciei democratice.

14 Ianuarie 2009. Gruparea de guerillă urbană de extremă stânga, “Lupta Revolutionară”, a amenințat cu viitoare atacuri asupra poliției și a chemat la organizarea unei lupte armate pentru a distruge capitalismul.

Într-un manifest de 8 pagini publicat în săptămânalul Pontiki, aceștia declarau că “Vom răspunde la gloanțe cu gloanțe... de acum înainte, putem apăra doar cu arma valoarea unei vieți umane a unui sărac, a unui paria, a unui osândit.”³³

Conform Reuters³⁴, “Lupta Revolutionară” a revendicat atacul armat asupra unui polițist în vârstă de 21 de ani, care l-a lăsat pe acesta din urmă grav rănit. De asemenea, aceștia revendică și atacul asupra unei dube de poliție pe 23 Decembrie 2008 și incendierea unui sediu Shell din Atena. La un an după capturarea grupării de guerillă urbană “Noiembrie 17”, “Lupta Revolutionară” este una dintre cele mai violente grupări de guerillă din Grecia, având o serie de revendicări asupra mai multor atacuri cu bombă împotriva unor clădiri guvernamentale sau împotriva Poliției. În ianuarie 2007, de exemplu, au tras cu un lansator de rachete în Ambasada Statelor Unite ale Americii din Atena.

Gruparea declară că “polițistul care l-a împușcat pe Alexandros Grigoropoulos a dat lovitura de grație unei toleranțe sociale muribunde față de nenumaratele crime ale puterii economico-politice organizate”³⁵

“Grecia și Statele Unite au oferit o recompensă de 2 milioane de dolari pentru orice informații care ar putea duce la capturarea grupului, care figurează pe lista organizațiilor teroriste din interiorul Uniunii Europene.”³⁶

---

³² Idem. 54

³³ http://greeceriots.blogspot.com/2009_01_11_archive.html

³⁴ <http://www.reuters.com/article/idUSLE14826920090114>

³⁵ http://greeceriots.blogspot.com/2009_01_11_archive.html

³⁶ Idem

IV. Concluzie

Insurecția a fost “o expresie clară a furiei proletariatului împotriva unei vieți care este din ce în ce mai mult lipsită de valoare, supravegheată și alienată”¹, un raspuns dat atacurilor constante asupra salariilor, înrautățirii condițiilor de muncă prin dizolvarea serviciilor de asigurări medicale sau sociale, creșterii șomajului și precarității locului de muncă, promovării superficialității prin televiziune și mall-uri, distrugerii sistematice a naturii, exploatării migrantilor și brutalității Poliției.

În compoziția socială a maselor de manifestanți predomină studenții, elevii de liceu și tinerii cu locuri de muncă nesigure, dar și muncitori care aparțin unor domenii diferite (pornind de la domeniul educației pana la cel al construcțiilor sau turismului). Un alt rol important l-au avut migrantii albanezi din a doua generație, precum și ceilalți migranți (afghani, africani, pakistanezi). De asemenea, în această compoziție pot fi amintiți și huliganii din galeriile de fotbal, dependenții de droguri din Exarhia, și chiar bătrâni care au avut de suferit de pe urma disponibilizărilor forțate.

Compoziția politică include grupurile de anarhiști, organizațiile de extremă stânga și grupările de guerillă urbană anarhistă sau extremiste de stânga, sindicaliști, socialiști, stângiști în general, feministe, antifasciști, activiști anti război și activiști sau anarhiști autonomi.

Din totalul manifestanților – care au atins până la 20.000 în cadrul unor demonstrații de strada din Atena – au fost arestate 273 de persoane, în perioada 06 Decembrie 2008 – 14 Ianuarie 2009, pe întreg teritoriul Greciei. Însă, toți arestații insurecției au fost eliberați pe parcursul lunilor următoare.

Acțiuni de solidaritate față de insurecția din Grecia au fost organizate în mai multe orașe din lume, precum în San Francisco, New York, Londra, Leeds, Paris, Lyon, Barcelona, Madrid, Luxemburg, Brussels, Stockholm, Hamburg, Valencia, Milano, Bratislava, Skopje, Sarajevo, Viena, București, Iași, Moscova, Cairo, etc.

Deși au fost aduse acuze (fără nicio dovadă) că protestele au fost finanțate de diverse grupuri străine de interese, partide comuniste sau servicii secrete, caracterul incontrollabil și spontan al acțiunilor dovedește contrariul. Acest caracter a fost un produs al lipsei de cereri politice sau economice concrete, al acțiunii directe, al împotrivirii manifestanților față de intermediarii de orice fel, al neîncrederii în șefii de sindicate sau orice alt fel de organizații care ar fi putut negocia cu statalitatea.

În timpul protestelor a predominat sentimentul de ură față de Poliție, însă, în urma atacurilor armate asupra unor agenți de Poliție, efectuate de gruparea de guerillă urbană de extremă stânga “Lupta Revoluționară”, și în special, în urma atacului armat care a rănit grav un polițist în vârstă de 21 de ani, propaganda antiteroristă și intervențiile Poliției au devenit justificate, chiar dacă nu și legitime. Totuși, problema legitimității în acest caz este una greu de dezbătut, având în vedere că pentru a analiza legitimitatea protestelor împotriva statului se pornește de la legalitatea statului și ilegalitatea manifestanților, iar pentru a analiza legitimitatea intervenției statului – indiferent de natura acesteia – trebuie doar amintit faptul că scopul este de a proteja democrația, despre care, de altfel, se consideră că nu ar fi posibilă în afara sa.

Noile forme de acțiune precum ocuparea clădirilor instituțiilor de stat au fost continuate și după înabuzirea insurecției. Atacurile cu bombe artizanale împotriva instituțiilor și a secțiilor de Poliție s-au intensificat (mergându-se până la atacarea Parlamentului Greciei), precum și numărul jafurilor armate împotriva băncilor sau a magazinelor de lux.

S-au intensificat în schimb și acțiunile organizate de grupările de extremă dreapta care protestează împotriva prezenței migrantilor pe teritoriul Greciei.

---

¹ 56a Infoshop, Everyone to the streets, Ed. Shortfuse Press, 2009, pag. 119

În ceea ce privește Poliția, aceasta a fost protejată de o nouă lege care interzice defăimarea autorității, astfel putându-se face arestări în cazul scandării unui slogan precum “Gabori, Porci, Asasini!” care s-a putut auzi în timpul insurecției.

Au fost luate măsuri aspre și împotriva migranților, plănuindu-se construirea a 11 închisori în toată țara în care migranții vor putea fi deținuți până la repatrierea lor.

Partidul aflat la guvernare – Nea Demokratia – a pierdut 61 de locuri în noul legislativ, ales în 4 Octombrie 2009, în fața partidului de centru stânga PASOK. Cu toate acestea, noul guvern condus de George Papandreou nu a reușit să îmbunătățească situația socială și economică, fiind astfel pus să facă față mai multor greve și unei noi săptămâni insurecționare în Atena, la începutul lunii Decembrie 2009.

V. Bibliografie

1. 56a Infoshop, *Everyone to the streets*, Ed. Shortfuse Press, 2009
  2. Bob Black, *Abolirea Muncii*, <https://centruldecultura.wordpress.com/2012/04/04/abolirea-muncii-bob-black/>
  3. Alfredo Maria Bonanno, *Tensiunea anarhistă*, <https://centruldecultura.wordpress.com/2012/07/02/alfredo-m-bonanno-tensiunea-anarhista/>
  4. Comitetul Invizibil, *Insurectia care vine*, <https://centruldecultura.wordpress.com/category/romana-2/autori/comitetul-invizibil/>
  5. Friedrich Nietzsche, *Dincolo de Bine și de Rău*, Ed. Humanitas, București, 2006
  6. Jose Ortega Y Gasset, *Revolta Maselor*, Ed. Humanitas, București, 2007
  7. Mihail Bakunin, *Red & Black Revolution*, no.6, Winter 2002
  8. Mihail Bakunin, *The Capitalist System*,
http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_Archives/bakunin/capstate.html
  9. Richard Parry, *The story of the French illegalists*, Ed. Rebel Press, London, 1987
  10. Rob Los Ricos, *Anarchism is Dead! Long Live ANARCHY!*, Pirate Press Olympia
  11. <http://www.goarna.go.ro/articole%20nr%205/anarhism.htm>
  12. <http://www.guardian.co.uk/world/2009/jan/03/france-terrorism-tarnac-anarchists>
  13. <http://english.aljazeera.net/news/europe/2008/12/200812719955757576.html>
  14. http://www.democracynow.org/2008/12/11/greek_uprising_protests_riots_strikes enter
  15. <http://mondediplo.com/2009/01/06greece>
  16. http://greeceriot.blogspot.com/2009_01_11_archive.html
  17. <http://www.reuters.com/article/idUSLE14826920090114>
  18. <http://occupiedlondon.org/>
-

Biblioteca Anarhistă

Anarhism contemporan și noi forme de acțiune
2008

Preluat la 15.12.2022 de la <https://centruldecultura.wordpress.com/>

ro.theanarchistlibrary.org